

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos C. — Izdan in razposlan 2. dne junija 1917.

Vsebina: (Št. 242—248.) 242. Razglas o dopustilu več z električno silo obratovanih prog malih železnic s pravilnim tirom v okolišu kraljevega glavnega mesta Prage in sosednjih občin ter o dopolnitvi in razveljavi posameznih določil razglasov c. kr. ministrstva za železnice z dne 12. januarja 1897. l. in z dne 10. maja 1899. — 243. Ukaz, s katerim se uravnava promet s senom in slamo. — 244. Ukaz, s katerim se jemljejo nikljasti kovani novci po deset vinarjev iz obteka. — 245. Ukaz o nadaljnjem kovanju in izdajanju delnih kovanih novcev kronske vrednote po dvajset vinarjev in po dva vinarja iz železa. — 246. Ukaz, s katerim se uravnava promet s svežim sadjem. — 247. Ukaz, s katerim se ustanavljajo najvišje cene za sveže črešnje. — 248. Ukaz, s katerim se ustanavljajo najvišje cene za sveže jagodje.

242.

Razglas ministrstva za železnice z dne 22. maja 1915. l.

o dopustilu več z električno silo obratovanih prog malih železnic s pravilnim tirom v okolišu kraljevega glavnega mesta Prage in sosednjih občin ter o dopolnitvi in razveljavi posameznih določil razglasov c. kr. ministrstva za železnice z dne 12. januarja 1897. l. (drž. zak. št. 36 in 37) in z dne 10. maja 1899. l. (drž. zak. št. 90).

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določilih zakona o železnicah nižjega reda z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149) v po-razumu z udeleženi ministri po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, občni kraljevega mesta Prage podelilo dopustilo za gradnjo in obrat nastopno imenovanih z električno silo obratovanih prog malih železnic v okolišu kraljevega glavnega mesta Prage in sosednjih občin, in sicer:

1. od Koubkove ulice po Havličkovi cesti do Fričeve ulice v Kraljevih Vinogradih,

2. od ulice „Na Zátorách“ po Palackega cesti in po ulici „U Stromovky“ do Bělskega ceste,

3. od Bělskega ceste po Belcredijevi cesti in Glam-Martiničevi cesti do kolnice v Střešovicah,

4. od muzeja kraljevine češke po Jungmannovi cesti na černokostelečki državni cesti in okrajni cesti Strašnice—Záběhlce do kolnice v Strašnici in

5. od ceste „Pod Letnou“ čez most Svato-pluka Čecha po Mikuláški ulici na Staroměstské náměstí.

§ 1.

Za dopuščene male železniške proge uživa koncesijonarka finančne ugodnosti, omenjene v čle-nih VI do XII, oziroma XXXII, odstavek 3, za-kona z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149).

§ 2.

Koncesijonarka je dolžna po sedaj dopušče-nih malih železniških progah vršiti obrat nepre-trgoma ves čas dopustila, ki traja do 12. dne ja-nuarja 1987. l.

§ 3.

Da izdelava dopuščene male železniške proge, se podeljuje koncesijonarki pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeli koncesijonarki tudi glede tistih dovlačnic, ki se morda zgradé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

§ 4.

Kolikor bi se za napravo dopuščenih malih železniških prog rabile javne ceste, ki niso v upravi občine ali zemljišča c. kr. dvornega erarja, mora koncesijonarka dobiti privoljenje tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih predpisih pravico dajati privolilo za rabo ceste ali zemljišč.

§ 5.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščenih malih železniških prog ravnati po vsebini tega dopustila in po tehniških dopustilnih pogojih, ki jih postavi c. kr. ministrstvo za železnice, ter po dotičnih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), kolikor se po določenih v oddelku B zakona z dne 8. avgusta 1910 l. (drž. zak. št. 149) uporabljajo na male železnice, potem po zakonih in ukazih, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še po tem, kar ukažejo ministrstvo za železnice in sicer po klicani oblasti.

§ 6.

Koncesijonarka nima pravice, razen ako bi to izrečno dovolila c. kr. državna uprava, obrat dopuščenih malih železniških prog prepustiti tretjim osebam za svoj ali tuj račun ali sama voditi obrat na tuj račun.

§ 7.

Državni upravi bo dano na voljo dovoljenje za obratovanje sedaj dopuščenih malih železniških prog za račun koga drugega nego kraljevega glavnega mesta Prage navezati na pogoj, da se pri-

merno zniža 25letni rok v § 1 tega dopustila omenjenih členov X, oziroma XXXII, odstavek 3, zakona z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149) in v § 2 tega dopustila imenovana dopustilna doba, ter si odkupno in pripadno pravico pridržati po pogojih, ki se potem določijo natančneje.

§ 8.

V ostalem veljajo za proge, dopuščene s tem, določila §§ 7 do všteti 10 ter §§ 14 in 15 razglasa c. kr. ministrstva za železnice z dne 12. januarja 1897. l. (drž. zak. št. 37) in odstavkov a, b in c § 6 razglasa c. kr. ministrstva za železnice z dne 10. maja 1899. l. (drž. zak. št. 90).

§ 9.

§§ 13 razglasov c. kr. ministrstva za železnice z dne 12. januarja 1897. l. (drž. zak. št. 36 in 37) se s tem razveljavljata, namesto njiju je uporabljati določila § 6 sedanjega dopustila z nastopno dopolnitvijo.

Državni upravi je dano na voljo, da dovoljenje za obratovanje malih železniških prog, dopuščenih z razglasi ministrstva za železnice z dne 12. januarja 1897. l. (drž. zak. št. 37), z dne 30. septembra 1897. l. (drž. zak. št. 243), z dne 10. maja 1899. l. (drž. zak. št. 90), z dne 25. oktobra 1902. l. (drž. zak. št. 204), z dne 17. avgusta 1903. l. (drž. zak. št. 174) in z dne 19. julija 1908. l. (drž. zak. št. 147), za račun koga drugega nego kraljevega glavnega mesta Prage naveže na pogoj, da se v §§ 11 razglasov z dne 12. januarja 1897. l. (drž. zak. št. 36 in 37) ustanovljena dopustilna doba primerno zniža in da si pridrži odkupno in pripadno pravico po pogojih, ki se določijo potem podrobneje.

§ 10.

Dopustilo za male železniške proge, obsežene v razglasu c. kr. ministrstva za železnice z dne 10. maja 1899. l. (drž. zak. št. 90), se razveljavlja za progo, navedeno pod številko 1, gledé odcepka od Karlovega trga v Pragi k Palackega mostu, za malo železniško progo, oznamenjeno pod številko 3 istega razglasa, docela in za malo železniško progo, imenovano pod številko 7 istega razglasa, gledé delnega kosa od Erbenove in Koubkove ulice po Šafaříkovi ulici do Čelakovskega ulice.

Forster s. r.

243.**Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministristvi z dne 29. maja 1917. l.,****s katerim se uravnava promet s senom in slamo.**

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) in ukaza vsega ministristva z dne 13. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 383) se ukazuje tako:

Zasega.**§ 1.**

Ko dobi ta ukaz moč, je ves pridelek sena in slame leta 1917., izvzemši zaloge, ki so v posesti vojaške uprave ali državnih konjerejskih zavodov, zasežen v prid državi.

S senom je umevati vse vrste sena, ki se nahajajo v Avstriji, in sicer: senožetno seno, otavo, deteljo vsake vrste (lucerno itd.), moharsko, proseno in mešano seno, ter odpadek teh vrst sena (cvetlice ob košnji), s slamo je umevati slamo rži, pšenice, napolice, ječmena, ovsu, koruze, graha, fižola, boba, leče, grašice, figovega fižola (lupin), sivega graha (peluški), maka, ogršice, repice, riža, prosa, ajde in soržice.

§ 2.

Zasega ima učinek, da se zasežene reči ne smejo niti podelovati, porabljati, pokladati niti prostovoljno ali prisilno otujiti, ako niso v tem ukazu ali s posebnimi predpisi ukrenjeni drugi zaukazi.

Pravna opravila, ki grešé zoper to prepoved, so nična.

To velja tudi o takih kupnih in dobavnih pogodbah, ki so bile sklenjene, preden dobi ta ukaz moč, kolikor še niso izpolnjene.

Pravice zahtevati odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred začetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene. Izpolnitev sama je tudi v tem primeru prepo-vedana.

Posestnik zaseženih reči mora skrbeti, da se ohranijo.

§ 3.

Kljub zasegi smejo:

- a) posestniki slame porabljati jo po potrebi udov njihovega gospodarstva za ležišče;
- b) posestniki domačih živali od svojih zalog pokladati seno in slamo v izmeri, ki jo določi politično deželno oblastvo, in slamo porabljati za steljo;
- c) lovski upravičenci z dovoljenjem političnega okrajnega oblastva, ki ga je dobiti v posameznem primeru, in v izmeri, ki jo določi to oblastvo, porabljati seno za krmljenje velike divjačine in srnjadi v zimskih mescih;
- d) kmetovalci od sena in slame, ki so ga sami pridelali, otujiti k večjemu 5 q na dan drugim kmetovalcem v krajni občini, v kateri se je pridelalo blago, ako zglasé to pri občinskem predstojniku;
- e) kmetovalci ali druge osebe, ki morajo po pogodbi dobavljati seno in slamo spuščalnim postajam državnih konjerejskih zavodov, oddati pogodbeno množino, ako zglasé to pri občinskem predstojniku;
- f) kmetovalci od svojega sena in slame, ki so ga pridelali sami, otujiti k večjemu 20 q z dovoljenjem deželnega mesta za krmila, oddelek za seno in slamo, ki ga je dobiti potom krajne občine, neposrednje porabnikom v političnem okraju, v katerem se je pridelalo blago;
- g) posestniki trt ali sadnih dreves rabiti slamo za privezovanje trt in sadnih dreves;
- h) imetniki obratov, ki podelujejo slamo ali jo potrebujejo za omotavanje, porabljati svoje zaloge slame v izmeri, ki jo določi politično deželno oblastvo, ko so to zglasili pri deželnem mestu za krmila, oddelek za seno in slamo.

Organizacija.**§ 4.**

Pri središču za krmila na Dunaju in pri deželnih mestih za krmila, obstoječih v posameznih avstrijskih deželah, se ustanovi pri vsakem oddelek za seno in slamo.

Službeni predpis za te oddelke za seno in slamo izda urad za prehranjevanje ljudi.

§ 5.

Središče za krmila, oddelek za seno in slamo, na Dunaju ima nalogo:

1. dognati in imeti v razvidnosti potrebščino sena in slame vojske, pripadajočo na Avstrijo, potrebščino državnih konjerejskih zavodov in civilne potrebščine avstrijskih dežel.

2. porazdeliti potrebščino, ki jo je zalagati, na posamezne dežele po ukazilih urada za prehranjevanje ljudi.

3. imeti v razvidnosti v posameznih deželah zbrane množine in skrbeti za izravnavo med potrebščino in presežkom posameznih dežel.

4. preskrbovati mesto Dunaj s senom in slamo,

5. voditi organizacijo oddelkov za seno in slamo deželnih mest za krmila in nadzorovati njihovo poslovanje,

6. poskrbeti za to, da se pripravi gradivo za pokrivanje in povezovanje ter stiskalnice,

7. dobivati seno in slamo iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine, iz zasedenih ozemelj in iz inozemstva.

§ 6.

Deželna mesta za krmila, oddelki za seno in slamo, imajo nalogo:

1. proizvesti pridelek in zaloge, kar jih je v njihovem okolišu,

2. dognati in imeti v razvidnosti civilno potrebščino v svojem okolišu, ki ni založena iz lastnega pridelka,

3. pripraviti vojaško in civilno potrebščino ter potrebščino državnih konjerejskih zavodov, ki jim jo naznani središče za krmila, oddelek za seno in slamo,

4. poskrbeti za prevzemanje, plačilo in vkladanje blaga,

5. redno izročati kontingent vojske iz pridelka leta 1917.,

6. odkazovati tekočo potrebščino državnih konjerejskih zavodov na njih zahtevanje,

7. izvrševati civilne dobave, ki jih je naročilo središče za krmila, oddelek za seno in slamo,

8. organizovati v svojem področju razpečevanje sena in slame za civilno potrebščino.

Ugotovitev potrebščine.

§ 7.

Porabniki morajo svojo potrebščino sena in slame, ki do prihodnje letine sena in slame ni založena iz lastnih pridelkov, naznaniti na občini najdalje do 1. dne avgusta 1917. l.

Občine morajo popreskušati te zglasitve in potem potrebščino sena in slame, ki se ne more založiti iz letine v občinskem okolišu, naznaniti deželnemu mestu za krmila, oddelek za seno in slamo, najdalje do 15. dne avgusta 1917. l.

Deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, mora tudi sè svoje strani preskušati zglasitve in jih s svojim mnenjem naznaniti središču za krmila, oddelek za seno in slamo.

Poizvedovanje zalog.

§ 8.

Kmetovalci in drugi posestniki zalog sena in slame so dolžni dati deželnemu mestu za krmila, oddelek za seno in slamo, ali njegovim organom ter občinskemu predstojniku ali njegovim organom na zahtevanje pojasnilo o svojih posejanih in travniških površinah, o donosu letine in o množini svojih zalog, dovoliti ogled zalog, skladišč in opravičnih prostorov in dopustiti vpogled v zapiske in izkaze.

Zalaganje potrebščine.

§ 9.

Posestnik zaseženega blaga je dolžen prodati svoje zaloge, kolikor se niso porabile po predpisih § 3 deželnemu mestu za krmila, oddelek za seno in slamo, ali njegovim organom za določeno prevzemno ceno.

Deželna mesta za krmila, oddelek za seno in slamo, so dolžna kupiti zaseženo blago, ako je v stanju, sposobnem za rabo.

§ 10.

Deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, predloži političnemu deželnemu oblastvu predloge gledé porazdelitve tiste množine na posamezne politične okraje, ki jo je treba pripraviti za založbo vojne in civilne potrebščine ter potrebščine državnih konjerejskih zavodov. Politično deželno oblastvo določi množine sena in slame, ki jih morajo v zmislu teh predlogov pripraviti posamezni politični okraji.

§ 11.

Politično okrajno oblastvo mora množino, ki jo je pripraviti, zaslišavši kmetijske izvedence, po meri pridelka in oziraje se na množino živine, ki jo je vzdrževati, porazdeliti na občine okraja. Občinski predstojnik določi, zaslišavši občinski gospodarski svet, po istih načelih množino sena in slame, ki jo morajo dobaviti posamezni posestniki zaloga.

§ 12.

Občinski predstojnik mora skrbeti za to, da se izroči vsaj dotični občini predpisani kontingent (§ 11) in, ako treba, ukreniti, da se pripravijo delovne moči in vozovi za nakladanje prostega sena in slame na voz pri skednju ali ob kopici in za prevoz do prevzemališča, ki ga je določilo deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, oziroma njegovi organi. Občinski predstojnik ima pravico prisiliti občanarje za ta namen, da delajo in priskrbé vozove za odškodnino, ki jo za te storitve plača deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, ali njegovi organi (§ 14).

Občina prejema od deželnega mesta za krmila, oddelek za seno in slamo, za sodelovanje pri delu priskrbovanja za vsak metriski stot zaseženega blaga, ki se izroči iz občinskega okoliša, odškodnino, ki jo določi središče za krmila, oddelek za seno in slamo, z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi.

§ 13.

Tisti, ki je dolžen izročiti, mora predpisano mu množino hraniti do odvzeta, skrbno ravnati z njo in jo zavarovati trgovinsko običajno.

Ako se za izročitev predpisano blago ne prevzame do 31. dne oktobra 1917. l., dobi tisti, ki je dolžen dobavljati, od deželnega mesta za krmila, oddelek za seno in slamo, za metriski stot in začeti mesec odškodnino: po 20 h za november in december 1917. l., po 40 h za januar do konca aprila 1918. l. in po 50 h za vsak nadaljnji mesec.

Cene in prikladi.

§ 14.

Prevzemne cene in priklade, ki jih morajo plačati deželna mesta za krmila, oddelek za seno

in slamo, za zaseženo blago, določi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu, z udeleženi ministri s posebnimi ukazom.

Razpolaganje z nakupljenimi reči.

§ 15.

Organi, katerim je deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, naročil, da pokupijo zasežene reči, smejo s kupljenim blagom dalje razpolagati le po naročilih, ki jim jih je dalo deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo.

§ 16.

Za razpečavanje sena in slame porabnikom na drobno ustanovi deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, v večjih krajih porabljanja razdeljevalnice, za kojih vodstvo se pritegne upravičena trgovina s krmili.

Zavarovanje košnje, priprava skladiških prostorov in stiskalnih naprav.

§ 17.

Posestniki travnikov, vrtov, deteljšč in polj za lucerno so dolžni v pravem času opraviti košnjo. Za posestnike se smatrajo tudi zakupniki in drugi užitni upravičenci.

Posestniki, ki ne morejo o pravem času opraviti košnje, so dolžni naznaniti to občinskemu uradu.

V tem primeru ter tudi tedaj, ako se košnja ni opravila v roku, ki ga je določilo politično okrajno oblastvo, mora dati občina pokositi na posestnikove stroške in njegovo nevarnost. V ta namen more zahtevati njegove gospodarske prostore in pomočke njegovega obrata.

§ 18.

Politično deželno oblastvo in z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo ima pravico pozvati posestnike skladiških prostorov in stiskalnic za seno in slamo, naj dadó te prostore, oziroma stiskalnice, ki jih ne potrebujejo za namene svojega obrata, na razpolaganje deželnemu mestu za krmila, oddelek za seno in slamo, za odškodnino, ki se določi hkratu.

Ako se posestnik brani, more politično okrajno oblastvo zaukazati, da se zahtevani skladiški prostori in stiskalnice prisilno prepusté deželnemu mestu za krmila.

V tem primeru se odbije 10 odstotkov od določene odškodnine.

Uvoz.

§ 19.

Seno in slamo, ki se je uvozilo iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine, iz zasedenih ozemelj ali iz inozemstva, morajo osebe, ki so uvozile blago, ponuditi središču za krmila, oddelek za seno in slamo, v nakup ter navesti zahtevane cene.

Središče za krmila, oddelek za seno in slamo, je dolžno prevzeti vse ponujene mu množine, ako so sposobne za porabo. Cena se določi po sodbodnem dogovoru.

Ako se ne doseže dogovor o višini cene, jo določi končnoveljavno urad za prehranjevanje ljudi.

Ako posestnik opusti staviti ponudbo, kakor je zaukazano v prvem odstavku, ali ako se brani izročiti blago, ki ga je zahtevalo središče za krmila, oddelek za seno in slamo, odredi politično okrajno oblastvo, v čigar okolišu je blago, na prošnjo središča za krmila, oddelek za seno in slamo, da se prisilno odvzame.

V tem primeru se plača k večjemu za tu-zemsko blago določena prevzemna cena.

Pošiljanje.

§ 20.

Železnice ali parnopolovstvena podjetja smejo sprejemati seno in slamo v prevažanje le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev pri-dejano prevozno potrdilo, ki ga je izdalo središče za krmila, oddelek za seno in slamo, ali deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, po obrazcu, predpisanem v dodatku.

Za pošiljate vojaške uprave in državnih konjerejskih zavodov ter za pošiljate iz dežel

ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine, iz zasedenih ozemelj in iz inozemstva ni treba takih prevoznih potrdil.

Prisilne naredbe.

§ 21.

Ako se posestnik brani svoje zasežene zaloge sena in slame prodati deželnemu mestu za krmila, oddelek za seno in slamo, ali ako ni znana oseba ali bivališče tistega, ki ima pravico razpolagati, mora politično okrajno oblastvo končnoveljavno razsoditi o dolžnosti oddati zaloge in, ako treba, odrediti, da se prisilno odvzamejo.

Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

§ 22.

Ako se zaloge odvzamejo prisilno, je odbiti od prevzemne cene (§ 14) 10 odstotkov.

Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano, ali ako naj služi cena za poplačilo zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je ceno položiti na sodišču.

Kazenska določila.

§ 23.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen, politična okrajna oblastva z denarno kaznijo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Ako se stori prestop v obratovanju obrti, se more razen tega razsoditi, da se odvzame tudi obrtna pravica, ako so dani pogoji § 133 b, odstavek 7, lit. a obrtnega reda.

Začetek veljavnosti.

§ 24.

Ta ukaz dobi moč 15. dne junija 1917. l.

Clam-Martinic s. r.

Forster s. r.

Schenk s. r.

Georgi s. r.

Handel s. r.

Höfer s. r.

Dodatek.**Prevozno potrdilo.**

Posiljačevo ime
 v ima pravico poslati
 q (vrsta blaga)
 in sicer v času od do
 od (ime pošiljalne postaje)
 v (ime namembne postaje)
 po (železnici ali parniku)
 na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče)
 dne

Podpis središča za krmila (oddelek za seno in slamo)

.....

Uradni
pečat.

Deželno mesto za krmila v
 (Oddelek za seno in slamo).

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.
 Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.
 Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

244.**Ukaz finančnega ministrstva z dne
30. maja 1917. l.,**

s katerim se jemljejo nikljasti kovani novci po
deset vinarjev iz obteka.

Po dogovoru, sklenjenem z ministrstvom dežel
ogrske svete krone s pridržkom, da se dodatno
doseže zakonito odobrenje, se odreja, da se
nikljasti kovani novci po deset vinarjev docela
vzamejo iz obteka po nastopnih določilih:

1. Nikljasti novci po deset vinarjev se vzamejo z 31. dnem decembra 1917. l. iz zakonitega obteka. Te novce je torej le še do vstetega 31. dne decembra 1917. l. v zasebnem prometu sprejemati za plačilo po imenski vrednosti, in sicer po določilih člena XIX zakona z dne 2. avgusta 1892. l. (drž. zak. št. 126).

2. C. kr. blagajnice in uradi ne smejo več izdajati nikljastih kovanih novcev po deset vinarjev; pač pa jih morajo c. kr. blagajnice in uradi do vstetega 30. dne aprila 1918. l. sprejemati pri vseh plačilih in v zamenjavi po imenski vrednosti, in sicer po določilih člena XIX zakona z dne 2. avgusta 1892. l. (drž. zak. št. 126). Po preteku tega roka je ugasnila vsaka dolžnost države odkupiti te kovane novce.

3. Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Spitzmüller s. r.

245.**Ukaz finančnega ministrstva z dne
30. maja 1917. l.**

o nadaljnjem kovanju in izdajanju delnih kovanih novcev kronske vrednote po dvajset vinarjev in po dva vinarja iz železa.

Po dogovoru, sklenjenem z ministrstvom dežel
ogrske svete krone s pridržkom, da se dodatno
doseže zakonito odobrenje, se bode razen delnih novcev po 20 h iz železa, ki jih je kovati na podstavi ministrstvenih ukazov z dne 31. julija

1916. l. (drž. zak. št. 238) in z dne 6. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 378) do najvišjega zneska 50 milijonov kron, in razen delnih novcev po 2 h iz železa, ki jih je kovati do najvišjega zneska 8 milijonov kron, v obeh državnih ozemljih kovalo nadalje skupaj 30 milijonov kron delnih novcev po 20 h iz železa in 8 milijonov kron delnih novcev po 2 h iz železa, od katerega zneska je kovati v Avstriji 21 milijonov kron delnih novcev po 20 h in 5.600.000 K delnih novcev po 2 h, v deželah ogrske svete krone pa 9 milijonov kron delnih novcev po 20 h in 2.400.000 K delnih novcev po 2 h. Te kovane novce je izdati, vzevši iz obteka nikljaste novce po 10 h. V ostalem je neizpremenjeno uporabljati določila ministrstvenih ukazov z dne 31. julija 1916. l. (drž. zak. št. 238) in z dne 6. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 378) tudi na železne novce, ki jih je kovati po tem ukazu. Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Spitzmüller s. r.

246.**Ukaz urada za prehranjevanje
ljudi v porazumu z ministrstvom
za železnice z dne 31. maja
1917. l.,**

s katerim se uravnava promet s svežim
sadjem.

Na podstavi § 3 ukaza vsega ministrstva z dne 13. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 383) se, dopolnjuje ukaza urada za prehranjevanje ljudi z dne 22. marca 1917. l. (drž. zak. št. 127) o uravnavi prometa z zelenjavo in sadjem, in z dne 14. maja 1917. l. (drž. zak. št. 221) o spravljanju v promet zelenjave in sadja ter zelenjavnih in sadnih preparatov, ki se uvažajo v Avstrijo, zaukazuje tako:

Predmeti ukaza.**§ 1.**

Predmeti tega ukaza so vse vrste sadja v svežem stanju, vstevši v tuzemstvu pridelano južno sadje.

Odobrenje nakupovanja in trgovine.**§ 2.**

1. Kdor hoče v Avstriji skupljati sadje (§ 1) ali trgovati s temi predmeti, potrebuje za to razen posebnega dovoljenja okrajnega oblastva, predpisanega v § 10 cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131) o preskrbovanju prebivalstva s potrebnimi rečmi, nadaljnjega odobrenja po „preskrbovalnici zelenjave in sadja, ki jo je avtoriziral urad za prehranjevanje ljudi“ (Geos).

2. Odobrenje za skupljanje sadja za podelovanje (razen za izdelovanje vina iz grozdja) podeljuje za tiste obrate za vnovčevanje sadja, ki podelajo vsako leto najmanj 500 kg svežega sadja, Geos sama. Odobrenje za skupljanje za podelovanje v manjših vnovčevalnih obratih, nadalje za zopetno prodajanje in za trgovanje podeljujejo v posameznih kronovinah ustanovljena in naznanjena deželna mesta za zelenjavo in sadje.

3. Odobrenje za trgovanje s sadjem (§ 1) se sme podeliti praviloma le takim osebam, ki so trgovale s temi predmeti v Avstriji že pred 1. dnem avgusta 1914. l.

4. Odobrenje se more podeliti tudi s pogoji in omejitvami ter vsakčas preklicati. Velja — ako se ne omeji krajevno — za vse ozemlje, v katerem velja ta ukaz. Podeljuje se z izdajo izkaznice, ki jo je na zahtevanje vsakčas pokazati oblastvenim organom ter osebam, ki imajo naročilo Geos in njenih deželnih mest, in jo vrniti, ako se prekliče odobrenje.

5. Zoper odreko, pogojno ali omejeno podelitev in preklic odobrenja se more v enem tednu po vročitvi odloka vložiti pritožba na urad za prehranjevanje ljudi na tistem mestu, ki je izdalo odlok. Pritožba nima odložive moči.

6. Sprednja določila (1 do 5) ne veljajo:

- a) za prodajo sadja, ki ga je kdo sam pridelal (§ 1);
- b) za prodajanje kupčevalcev na drobno porabniku;
- c) za nakup za svoje gospodarstvo.

Naznanilo nakupljenih množin.**§ 3.**

Tiste osebe, ki potrebujejo po § 2 odobrenja za skupljanje (kupčevalci, porabniki na debelo, podelovalci), so dolžni množine sadja, ki so jih nakupili pri pridelovalcu v Avstriji, čim so dosegle skupaj izmero najmanj 1000 kg, v 24 urah naznaniti vsakočasno za dotični produkcijski kraj pristojnemu deželnemu mestu za zelenjavo in sadje z naznanilno karto, natisnjeno v dodatku A.

Obrazci se dobivajo pri deželnih mestih za zelenjavo in sadje.

Pošiljanje.**§ 4.**

1. Železniška in parnoplhovstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatve sadja v svežem stanju (§ 1) v težnih množinah 500 kg ali več le tedaj v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev pridejano prevozno potrdilo, ki ga je izdalo pristojno mesto (točka 5) po obrazcu, natisnjenem v dodatku B. Ti obrazci se dobivajo pri Geos in njenih deželnih mestih.

2. Ako je pošiljatev določena za postajo, ležečo izven ozemlja, v katerem velja ta ukaz, ali za postajo, na kateri je prehod za izvenavstrijsko železnico, je v točki 1 predpisano prevozno potrdilo potrebno za vse železniške in parnoplhovstvene pošiljatve brez ozira na težno množino.

3. Sprednja določila se ne uporabljajo na pošiljatve, ki vstopijo z neposrednimi voznimi listinami iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine ali iz carinskega inozemstva, ter na pošiljatve, ki so že izročene prevoznemu zavodu, ko dobi ta ukaz moč.

4. Za prevažanje sadja (§ 1) iz upravnega okoliša političnega deželnega oblastva z vozom po cesti ali s plovili (jadrenica, čoln, plav in dr.) je treba pismenega odobrenja, ki ga podeli pristojno oblastvo (točka 5).

5. Izdajati prevozna potrdila (točka 1 in 2) in podeljevati v točki 4 predpisano odobrenje ima pravico Geos na Dunaju ali deželno mesto za zelenjavo in sadje oddajnega, oziroma nakladnega kraja.

Ako se pošilja (naklada) po vnovčevalnih obratih ali vnovčevalnim obratom, izdaja prevozna potrdila, oziroma podeljuje odobrenje edinole Geos.

§ 5.

Oddajnik je dolžen vsako v resnici izvršeno pošiljatev, za katero je predpisano, da se ji pri-
loži prevozno potrdilo po § 4, točkah 1 in 2,
v 24 urah po oddaji naznaniti mestu (Geos ali
njenemu deželnemu mestu), ki je izdalo dotično
prevozno potrdilo, s tem, da vpošlje odrezek pre-
voznega potrdila, na katerega je pritisnila oddajna
postaja pečat.

§ 6.

O sadju (§ 1), ki se odpošlje ali prevaža,
ne da bi se izpolnjevali predpisi §§ 4 in 5,
morejo politična oblastva izjaviti, da zapade za
preskrbo prebivalstva.

Kazenska določila.

§ 7.

Z denarnimi kaznimi do 5000 kron ali z za-
porom do 6 mesecev se kaznuje:

1. Kdor skuplja sadje ali trži s tem pred-
metom brez odobrenja, potrebnega po § 2, ali
ne da bi pazil na omejitve, dane ob podelitvi
odobrenja, ali na stavljene pogoje,

2. kdor po § 2 izdane mu izkaznice ne po-
kaže po predpisih tega ukaza in ne vrne odo-
brenja, ako se prekliče,

3. kdor ne podaja po predpisu s §§ 3 in 5
zaukazanih naznanil o nakupu in pošiljanju,

4. kdor ravna zoper predpise § 4 o po-
šiljanju in prevažanju sadja z železnico, parnikom
in drugimi plovili ter z vozom po cesti,

5. kdor sodeluje pri tem nasprotovanju.

Razen tega se more, ako so dani pogoji
§ 133 b, odstavek 1. lit. a, obrtnega reda, od-
rediti, da se odvzame obrtna pravica za vedno
ali na določen čas.

Sklepna določila.

§ 8.

Ta ukaz dobi moč 15. dne junija 1917. l.

Hkratu izgube moč:

1. § 1 ministrstvenega ukaza z dne 6. sep-
tembra 1916. l. (drž. zak. št. 290) o ustanovitvi
najvišjih cen za sveže češplje ter suhe češplje in
češpljevo čežano in o prometu s suhimi češpljami
in češpljevo čežano, ter §§ 3, 4 in 9 tega ukaza,
kolikor se nanašajo na sveže češplje,

2. ministrstveni ukaz z dne 2. oktobra
1916. l. (drž. zak. št. 339), s katerim se urav-
nava promet s svežimi češpljami, in

3. ministrstveni ukaz z dne 25. oktobra
1916. l. (drž. zak. št. 372), s katerim se uvajajo
prevozna potrdila za jabelka.

Forster s. r.

Höfer s. r.

Dodatek A.**Zglasilnica.**

a) Sprednja stran.

Zglasilnica.**Deželnemu mestu za zelenjavo in sadje**

v

Naznanjam, da sem kupil:

Vrsta sadja	kupil		Kraj nakladanja (železnica, parnik, druga ladja, voz)	Množina
	pri	v		
Datum: (Natančni podpis.)				

b) Zadaj.

Pošiljačevo } ime {
 } stanovališče {

Deželnemu mestu za zelenjavo in sadje

v

Pošiljač je posestnik izkaznice št.

za skupljevanje in trgovanje s sadjem
 skupljevanje sadja za podelovanje v trpežno blago
 (ki jo je izdala Geos ali deželno mesto za zelenjavo
 in sadje).

Serijski broj, št.

Dodatek B.

Prevozno potrdilo

za sadje.

Posiljačevo ime

v ima pravico poslati

$\frac{\text{vagonov}}{\text{kg}}$

v času od do 191 .. l.

od (pošiljalna postaja)

v (namembna postaja)

po (železnici ali parniku)

na naslov

....., dne 194..l.

Po c. kr. uradu za prehranjevanje ljudi
avtorizirana
preskrbovalnica zelenjave in sadja.

Deželno mesto za zelenjavo in sadje v

To potrdilo je trepežno priložiti vozni listini.
Da je potrdilo pridejano, mora biti zaznamovano v vozni listini.
Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

(Pošiljač naj izpolni, odloči in odpošlje deželnemu mestu za zelenjavo in sadje.)

Seriya, št.

Mesto za zelenjavo in sadje na Dunaju, 1., Plankengasse 4
Deželno mesto za zelenjavo in sadje v

S tem se uradno potrjuje, da se je v..... dne.....
191..l. oddalo tukaj.....

..... $\frac{\text{vagonov}}{\text{kg}}$

za
v

(Pošiljačev podpis.)

Uradni
pečat
pošiljalne
postaje.

247.**Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 31. maja 1917. l.,**

s katerim se ustanavljajo najvišje cene za sveže črešnje.

Na podstavi § 17 cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131) o pre-skrbovanju prebivalstva s potrebnimi rečmi se ukazuje:

Cene pridelovalcev.**§ 1.**

Kadar prodaja pridelovalec od mesta pridelovanja črešnje tuzemskega pridelka v svežem stanju, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene, kolikor se ne prodaja porabniku v obliki trgovine na drobno, to je v množinah izpod 10 kg:

a) za višnje (kisle črešnje, amarele, španske višnje, črešnje ledenice in slične):

s pecljem K 85.—

brez peclja K 75.—

b) za mehke sladke črešnje:

do 30. dne junija 1917. l. . . K 70.—

od 1. dne julija 1917. l. . . K 60.—

c) za trde sladke črešnje (hrustavke) K 85.—

Sprednje najvišje cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga od mesta pridelovanja brez omota.

Cene v trgovini na debelo.**§ 2.**

Kadar se prodajajo črešnje tuzemskega pridelka v svežem stanju na trgih, ako se ne prodaja porabnikom v množinah izpod 10 kg ali podelovalcem ali kupčevalcem na drobno tudi izven trgov, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene:

a) za višnje (kisle črešnje, amarele, španske višnje, črešnje ledenice in slične):

s pecljem K 115.—

brez peclja K 100.—

b) za mehke sladke črešnje:

do 30. dne junija 1917. l. . . K 95.—

od 1. dne julija 1917. l. . . K 80.—

c) za trde sladke črešnje (hrustavke) K 115.—

Te cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga. Všteti so tudi stroški prevoza in dovoza na trg ali do prodajalnice trgovca na drobno, oziroma do podelovalčevega obratovališča.

§ 3.

Z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi more politično deželno oblastvo z ozirom na oddaljenost kraja porabljanja od produkcijskih okolišev izjemoma dovoljevati pribitke k najvišjim cenam, ustanovljenim v § 2.

Cene v trgovini na drobno.**§ 4.**

Najvišje cene za prodajanje črešenj na drobno v svežem stanju naj določi politično deželno oblastvo ali z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo.

Obča določila.**§ 5.**

Pri kupnih in dobavnih pogodbah za sveže črešnje, sklenjenih, preden dobi ta ukaz moč, v katerih je plačilo določeno po množini dobavljenega blaga, stopijo na mesto dogovorjenih cen, ako presegajo najvišje cene tega ukaza, te najvišje cene.

§ 6.

Kdor terja za sveže črešnje višjo ceno nego v tem ukazu ali na podstavi tega ukaza ustanovljene najvišje cene, jo da sebi ali komu drugemu dati ali obljubiti, tega kaznuje politično okrajno oblastvo z zaporom od enega tedna do šest mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen. Poleg kazni na svobodi se more naložiti denarna kazen do 10.000 K.

Istim kaznim kakor storilec zapade, kdor napelje koga drugega k enemu teh dejanj ali sodeluje pri njega izvršitvi.

Ob kaznovanju se more tudi razsoditi, da se izgubi obrtna pravica za vedno ali na določen čas.

V kazenski razsodbi se more tudi izreči, da zapade blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, vseeno ali je storilčevo ali ne, ali da zapade njega izkupilo v prid državi.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč 3. dne junija 1917. l.

Höfer s. r.

248.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 31. maja 1917. l.,

s katerim se ustanovljajo najvišje cene za sveže jagodje.

Na podstavi § 17 cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131) o prekrbovanju prebivalstva s potrebnimi rečmi se ukazuje:

Cene pridelovalcev.

§ 1.

Kadar prodaja pridelovalec jagodje tuzemskega pridelka v svežem stanju od mesta pridelovanja, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene, kolikor se ne prodaja porabniku v obliki trgovine na drobno, to je v množinah izpod 10 kg:

1. za vrtno jagodje:

a) jagode, prva vrsta (namizno blago)	K 170.—
jagode, druga vrsta	K 85.—
b) grozdčje sv. Ivana (ribiz), belo, rdeče ali črno	K 75.—
c) kosmače vsake vrste, zrele ali nezrele	K 65.—
d) malinje	K 140.—

2. za gozdno jagodje:

a) jagode	K 170.—
b) malinje	K 140.—
c) brusnice (natečje)	K 90.—
d) borovnice	K 65.—
e) robidnice (ostrožnice)	K 90.—

Sprednje najvišje cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga od mesta pridelovanja brez omota.

Ako se prodaja blago, ki se dobavlja za vnovčevalne obrate (blago za stiskanje ali sode), veljajo sprednje najvišje cene, odbivši 20 odstotkov odbitka.

Cene v trgovini na debelo.

§ 2.

Kadar se prodaja jagodje tuzemskega pridelka v svežem stanju na trgih, ako se ne prodaja porabnikom v množinah izpod 10 kg ali podelovalcem ali kupčevalcem na drobno tudi izven trgov, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene:

1. za vrtno jagodje:

a) jagode, prva vrsta (namizno blago)	K 229.—
jagode, druga vrsta	K 114.—
b) grozdčje sv. Ivana (ribiz), helo, rdeče ali črno	K 100.—
c) kosmače vsake vrste, zrele ali nezrele	K 87.—
d) malinje	K 189.—

2. za gozdno jagodje:

a) jagode	K 229.—
b) malinje	K 189.—
c) brusnice (natečje)	K 121.—
d) borovnice	K 87.—
e) robidnice (ostrožnice)	K 121.—

Ta cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga. Všteti so tudi stroški prevoza in dovoza na trg ali do prodajalnice trgovca na drobno oziroma do podelovalčevega obratvališča.

Ako se prodaja blago, ki se dobavlja za vnovčevalne obrate (blago za stiskanje ali sode), veljajo sprednje najvišje cene, odbivši 20 odstotkov odbitka.

§ 3.

Z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi more politično deželno oblastvo z ozirom na oddaljenost kraja porabljanja od produkcijskih okolišev izjemoma dovoljevati pribitke k najvišjim cenam, ustanovljenim v § 2.

Cene v trgovini na drobno.**§ 4.**

Najvišje cene za prodajanje jagodja na drobno v svežem stanju naj določi politično deželno oblastvo ali z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo.

Obča določila.**§ 5.**

Pri kupnih in dobavnih pogodbah za sveže jagodje, sklenjenih, preden dobi ta ukaz moč, v katerih je plačilo določeno po množini dobavljenega blaga, stopijo na mesto dogovorjenih cen, ako presegajo najvišje cene tega ukaza, te najvišje cene.

§ 6.

Kdor terja za sveže jagodje višjo ceno nego v tem ukazu ali na podstavi tega ukaza ustanovljene najvišje cene, jo da sebi ali komu dru-

gemu dati ali obljubiti, tega kaznuje politično okrajno oblastvo z zaporom od enega tedna do 6 mesev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen. Poleg kazni na svobodi se more naložiti denarna kazen do 10.000 K.

Istim kaznim kakor storilec zapade, kdor napelje koga drugega k enemu teh dejanj ali sodeluje pri njega izvršitvi.

Ob kaznovanju se more tudi razsoditi, da se izgubi obrtna pravica za vedno ali na določen čas.

V kazenski razsodbi se more tudi izreči, da zapade blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, vseeno ali je storilčevo ali ne, ali da zapade njega izkupilo v prid državi.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč 3. dne junija 1917. l.

Höfer s. r.

From the first of these, it is evident that the
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..